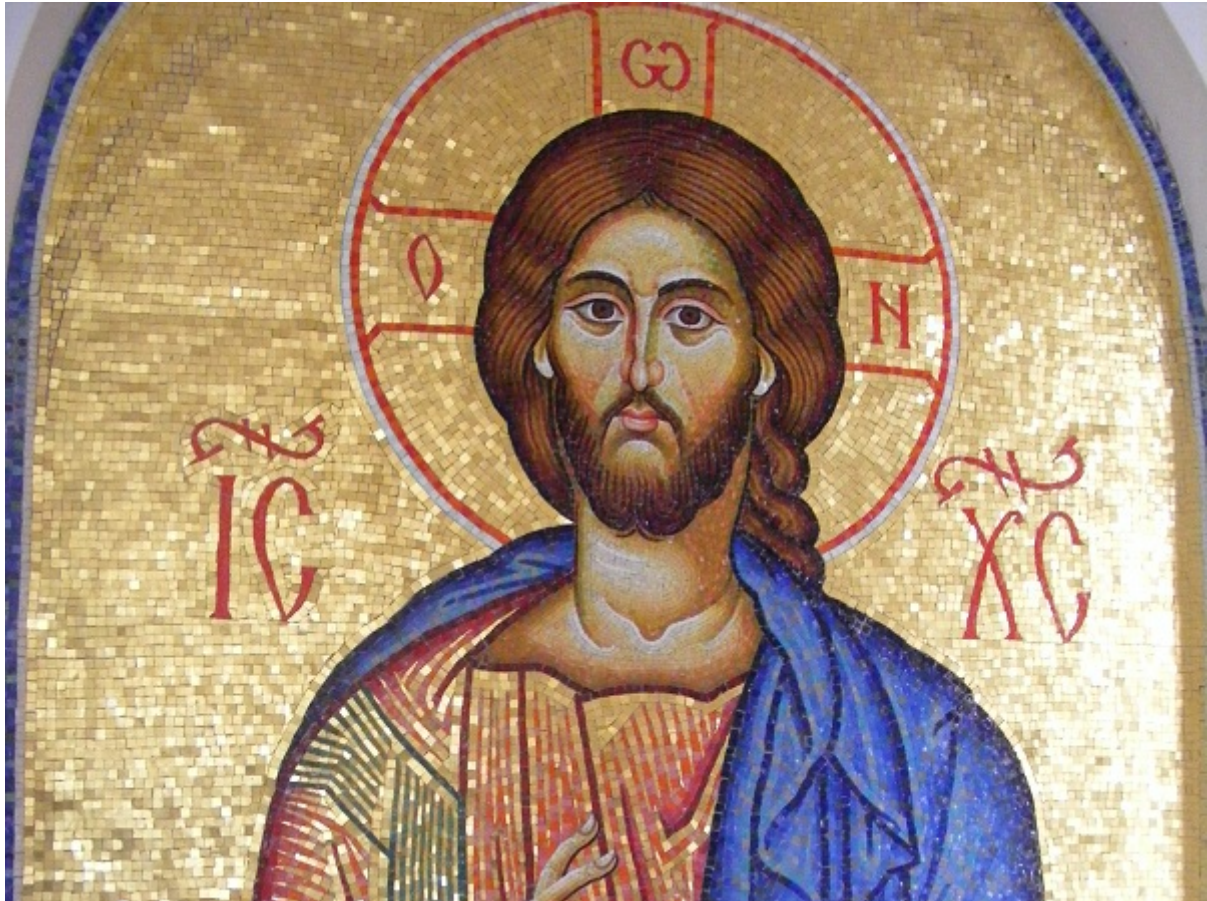

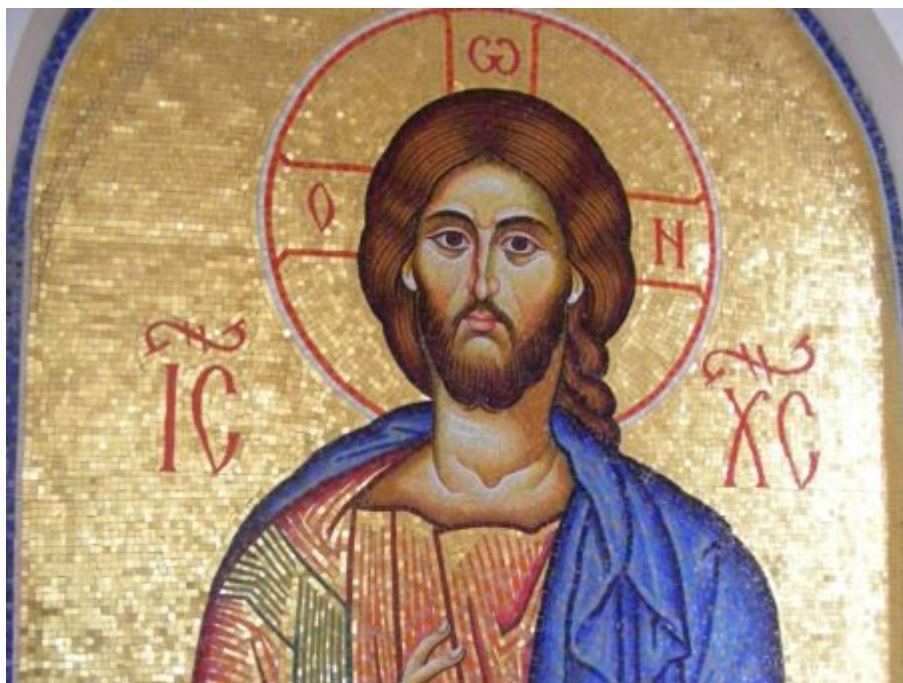
Ο Χριστός, οι Αρχαίοι Φιλόσοφοι και οι Νεοέλληνες (Αρχιμ. Θεόφιλος Λεμοντζής, Δρ. Θεολογίας)

/ [Πεμπουσία](http://www.pemptousia.gr)· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

(Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=166055>)

Τα διάφορα λαϊκά έθιμα που βιώνονται στις ημέρες του Δωδεκαημέρου, το Πάσχα, στα διάφορα γεγονότα του λαού μας φανερώνουν ότι η Εκκλησία μας προσέλαβε τα διάφορα έθιμα του λαού μας, τα μετέπλασσε, τα ενέδυσσε με ένα νέο περιεχόμενο. Όπως ακριβώς έπραξε και ο Υιός και Λόγος του Θεού ο οποίος προσέλαβε την ανθρώπινη φύση την οποία ανακαίνισε, θεράπευσε και αναδημιούργησε, κατά τον ίδιο τρόπο, η Εκκλησία προσλαμβάνει όλες τις διαστάσεις την ανθρώπινης ζωής, τις ανακαινίζει, τις καθαίρει από όλα τα μη ωφέλιμα και τις λαμπρύνει. Όπως ο Θεός Λόγος δεν απέρριψε την ανθρώπινη φύση, κατά τον ίδιο τρόπο η Εκκλησία δεν αρνείται καμιά διάσταση της ανθρώπινης ζωής αλλά τις προσλαμβάνει και τις τοποθετεί στη σωστή τους θέση απαλλαγμένες από οτιδήποτε το εφάμαρτο

Θα μπορούσαμε να συνοψίσουμε τη στάση της Ορθόδοξου Εκκλησίας έναντι των λαϊκών εθίμων στις εξής βασικές αρχές: α) απόλυτος σεβασμός και φροντίδα συντήρησης και καλλιέργειας για τα έθιμα εκείνα, που συνηχούν προς το ορθόδοξο δόγμα και το ορθόδοξο λειτουργικό ήθος. β) ποιμαντική ανοχή και πνεύμα παιδαγωγικής αξιοποίησης προς εκείνα που δεν δημιουργούν ιδιαίτερα πνευματικά προβλήματα, όπως π.χ. αυτά που αναφέρονται στην αγάπη προς τη φύση, την προστασία του περιβάλλοντος και την καλώς νοούμενη ψυχαγωγία των ανθρώπων. (Τζέρπος, Δ., πρωτοπ., *Η Ορθόδοξη λατρεία στα ήθη και έθιμα του Ελληνικού λαού*, Εισήγηση στο ΣΤ΄ Πανελλήνιο Λειτουργικό Συμπόσιο Στελεχών Ιερών Μητροπόλεων, Σύρος: 20-23 Σεπτεμβρίου 2004).

Συμπερασματικά μπορούμε να επισημάνουμε ότι η αρχαία Ελλάδα έδωσε ό,τι

προορίστηκε να δώσει για να εκφραστεί με τον τελειότερο τρόπο το χριστιανικό κήρυγμα. Οι Έλληνες σοφοί, ήταν οι λύχνοι που προετοίμασαν τον κόσμο για να υποδεχτεί το Φώς, που είναι ο Χριστός. Όπως όταν ανατέλλει ο αισθητός ήλιος, οι άνθρωποι στις οικίες τους σβήνουν τα λυχνάρια τους, “*αργούσι λύχνοι τη του Ηλίου παρουσία*”, κατά την έκφραση του Μεγάλου Βασιλείου, (P.G.32, 165B), κατά τον ίδιο τρόπο, με την εμφάνιση του Χριστού, η αρχαία ελληνική φιλοσοφία υποχωρεί, ενώπιον του χριστιανικού κηρύγματος και λαμβάνει νέο νόημα και αποστολή.

Οι ένδοξοι πρόγονοί μας δεν είχαν το δίλημμα να διαλέξουν μεταξύ αρχαίου Ελληνισμού και Χριστιανισμού. Ούτε έπασχαν από κάποια σχιζοφρένεια λόγω της ελληνικής και της ταυτόχρονης χριστιανικής τους ιδιότητας. Γνήσιοι Έλληνες και αγωνισταί, όπως ο Μακρυγιάννης, ζούσαν την ενότητα των δύο κόσμων και σ’ αυτήν έβρισκαν την ταυτότητά τους διότι ο Χριστιανισμός ποτέ δεν περιφρόνησε τον ελληνικό πολιτισμό και σκέψη, ποτέ δεν απέρριψε τα μεγάλα διανοητικά επιτεύγματα της φυλής μας. Η Εκκλησία υιοθέτησε τον ελληνικό πολιτισμό σε βαθμό ώστε αυτό να μην έρχεται αντιμέτωπο με την νέα πίστη που ευαγγελίστηκαν οι απόστολοι του Χριστού. Με αυτόν τον τρόπο η ελληνική σκέψη έχει διασωθεί μέσα στην Ορθοδοξία και δια της ιεραποστολής μεταδόθηκε σε άλλους πολιτισμούς. Γι’ αυτό το λόγο η άρνηση της ορθόδοξης χριστιανικής μας κληρονομιάς είναι βαθύτατα ανθελληνική στάση.

Για το σύγχρονο Έλληνα, που η ορθόδοξη πίστη του εκφράσθηκε με την παιδεία που βρίσκεται στη ρίζα της δικής του σύγχρονης νεοελληνικής παιδείας, είναι ιδιαίτερα σημαντική η σύνθεση Χριστιανισμού και Ελληνισμού. Η σύνθεση αυτή μπορεί να εμπνέει και να δίνει κατευθύνσεις στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία, ενώ στην ενωμένη Ευρώπη και τη διεθνή κοινότητα μπορεί να δίνει λύσεις στα ουσιαστικά προβλήματα του ανθρώπου. Πράγματι, τα σύγχρονα προβλήματα του πολιτισμού και τα υπαρξιακά του σύγχρονου ανθρώπου είναι σε μεγάλο βαθμό παρόμοια με τα προβλήματα που επέλυσε η συνάντηση Χριστιανισμού και Ελληνισμού κατά τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες. Όλα αυτά είναι για τους ορθόδοξους Έλληνες τιμή και ευθύνη να μη μείνουν σε μια προγονόπληκτη παθητική αποδοχή του παρελθόντος, αλλά να συνεχίσουν να παράγουν νέες μορφές πολιτισμού γνωρίζοντας και βιώνοντας τις αξίες της ελληνορθόδοξης παράδοσης, αντιμετωπίζοντας έτσι τις σύγχρονες προκλήσεις, και όπως διαπιστώνουμε οι προκλήσεις δυστυχώς είναι πολλές.

(Συνεχίζεται)